

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У ПЕРІОД ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**Резюме**

Стаття присвячена висвітленню теоретико-практичного досвіду використання ІКТ у процесі навчання німецької мови здобувачів вищої освіти Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Метою статті є дослідити роль сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні німецької мови здобувачами вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітнього ступеня «Бакалавр» під час дистанційного навчання та проаналізувати основні форми організації роботи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Основна увага зосереджується на практичних засобах використання ІКТ на заняттях з німецької мови для здобувачів вищої освіти, таких як відеоконференції, аудіозаписи, соціальні мережі, мультимедійні презентації, комп'ютерні програми, електронні довідники, онлайн-словники, віртуальне навчальне середовище, блоги, онлайн-платформи для вивчення іноземних мов тощо. Охарактеризовано специфіку обраних онлайн платформ із вивчення німецької мови, які дозволяють в умовах змішаного та дистанційного навчання проводити якісну підготовку студентів закладів вищої освіти. Акцентовано увагу на підході до безперервної освіти, який надає можливість розвитку навичок самоосвіти й дослідницько-пошукової діяльності здобувачів вищої освіти та сприяють ефективному навчальному процесу.

Доводиться, що ІКТ підвищують ефективність навчально-виховного процесу; допомагають у пошуку нових, нетрадиційних форм і методів навчання; сприяють проведенню якісного моніторингу навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, а також – підвищенню інтересу до навчання та мотивації навчальної діяльності студентів, розвитку активності, самостійності та творчих навичок.

Ключові слова: дистанційне навчання; електронне навчання; інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ); Інтернет; мультимедійні ресурси; освітні платформи; німецька мова; соціальні мережі.

Вступ. Інформаційне суспільство сьогодні все більше набуває ознак суспільства знань, у якому освіта є стратегічним ресурсом для розвитку сучасної особистості. Іноземна мова одна з ключових складових будь-якої професійної компетентності. Володіння іноземною мовою стало вже не просто додатком до професійного рейтингу, але й необхідним засобом існування. Саме тому виникає потреба в ефективному забезпеченні викладання іноземної мови в закладі вищої освіти, зокрема засобами інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Оскільки сьогодні ЗВО України змушені здебільшого працювати у дистанційному режимі через пандемію COVID-19, а зараз, у період воєнного стану, ІКТ стають незамінними засобами у забезпечення якості освітнього процесу, а при вивченні іноземних мов зокрема. Користуючись перевагами, але також стикаючись із новими викликами, які попереду процесу навчання від впровадження ІКТ. У цьому контексті ми наголошуємо на необхідності оновлення контексту викладання, нове середовище, створене за допомогою використання ІКТ та перегляду ролей головних дійових осіб цього процесу – викладачів і здобувачів вищої освіти.

Сучасна лінгводидактика характеризується прагматизмом і досягає нового рівня методики викладання іноземних мов. Сама філософія освіти змінюється. ІКТ – це не лише нова можливість у мові дидактики, а й кардинальна зміна суспільній свідомості і, власне, педагогічна культура. Тож «... один із наших обов'язків як освітян – це враховувати як мобільний Інтернет змінює не лише те, як ми навчаємо, але й те, що це означає бути обізнаним і освіченим у нашій культурі» (Parry, 2011). Ці слова Паррі (2011), відомого дослідника впливу цифрової мережі на соціальні процеси, мають на меті висвітлити все ще невивчені ефекти дистанційного навчання та мобільного доступу до електронної інформації.

Освіта завжди була рушійною силою прогресу і повинна розвиватися, випереджаючи виклики часу. Тому природно, що в технології дистанційного навчання та його мобільних форм тягне за собою зрушення – заміну паперу до формування відкритого електронного освітнього ресурсу: підручники, посібники, онлайн-курси лекцій, вебінарів, майстер-класів, тренінгів, мультимедійні програми тощо, які знаходяться у вільному доступі.

Мета статті – дослідити роль сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні німецької мови здобувачами вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітнього ступеня «Бакалавр» та проаналізувати основні форми організації роботи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Методики дослідження. Для дослідження й розкриття актуальності дослідження нами було застосовано методи зіставлення, систематизації, класифікація та узагальнення теоретичного матеріалу наукових та літературних джерел.

Для виявлення недоліків та переваг дистанційного навчання проведено анкетування за допомогою освітньої платформи Google Classroom з використанням Blank Quiz. Вибірку склали студенти Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Результати. Застосування сучасних інформаційних технологій у професійній діяльності викладача іноземної мови є надзвичайно актуальним, оскільки інформаційні технології на всіх етапах навчання є вимогою часу. Сучасні інформаційні технології мають бути ефективним інструментом, який полегшить засвоєння знань, зробить навчання інтерактивним, комунікативним, спрямованим, цікавим, наочним, індивідуальним. Навіть дуже «традиційний» викладач з постійним «імунітетом» до перешкод останніх технологій не може заперечити існування Інтернету, як глобального джерела потенційних навчальних ресурсів.

Розглядаючи проблеми застосування комп'ютера в навчанні іноземних мов, можна виділити наступні його позитивні сторони впровадження: мотивує до навчання, можливо, навіть більше, ніж аудіо та відео матеріали; дає можливість викладачеві застосовувати індивідуальний підхід; сприяє розвитку самостійності здобувачів вищої освіти, пропонує використовувати інформацію, що безпосередньо впливає на їх особисте чи професійне життя; збільшує знання інших мов і культур; завдяки наявності різноманітних типів текстів підвищує мовні навички; забезпечує сучасний матеріал, відповідає інтересам і потребам здобувачів; пропонує автентичні та актуальні матеріали.

Щоб пояснити або передбачити переваги навчання із застосуванням ІКТ. Роблієр і Едвардс вважають, що використання ІКТ в освіті розвинулося з двох основних підходів, а саме спрямованих і конструктивістських методів навчання. Теоретичні основи спрямованого навчання базуються на біхевіористських теоріях навчання та теорії обробки інформації, яка є розділом когнітивної психології. Теоретичні основи конструктивістських підходів ґрунтуються на принципах навчання, що впливають із когнітивної теорії навчання. Інформаційно-комунікаційні технології «ІКТ» мають певні переваги, які можуть революціонізувати освітню сферу. Дослідники стверджують, що переваги застосування ІКТ включають: спільні навчальні ресурси та навчальні простори; сприяння спільному навчанню та рух до автономного навчання; ІКТ мають потенціал для того, щоб студенти та викладачі могли використовувати відеосистеми для передачі телевізійних програм та інформації; має потенціал для мінімізації витрат і підвищення якості викладання та навчання іноземної мови.

Мережі полегшують спілкування студентів, це, у свою чергу, допомагає студенту отримувати доступ, маніпулювати, змінювати, зберігати та отримувати інформацію; чим далі роль викладача дедалі більше ставатиме порадником або модератором.

Упровадження елементів ІКТ у навчальний процес з метою вдосконалення методики викладання німецької мови, зокрема у період дистанційного навчання, майбутнім фахівцям міжнародних відносин уможливило значно оптимізувати освітній процес і підвищити його якість.

Ми провели опитування здобувачів вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» стосовно проблем організації дистанційного навчання.

Результати опитування представлено на рисунках 1-6.

На запитання стосовно складнощів, які виникли під час дистанційного навчання 2,3% здобувачів відповіли, що бажають навчатися офлайн, в аудиторіях, натомість 31,3% респондентів вказали, що труднощів не виникло (рис. 1).

Рисунок 1. Результати опитування

На запитання «Які переваги містить дистанційне навчання? 75,8% відповіли: «не потрібно нікуди їхати; 3% відповіли про можливість навчатися у будь-який час; 19,8% відповіли про важливість зворотнього зв'язку (рис. 2).

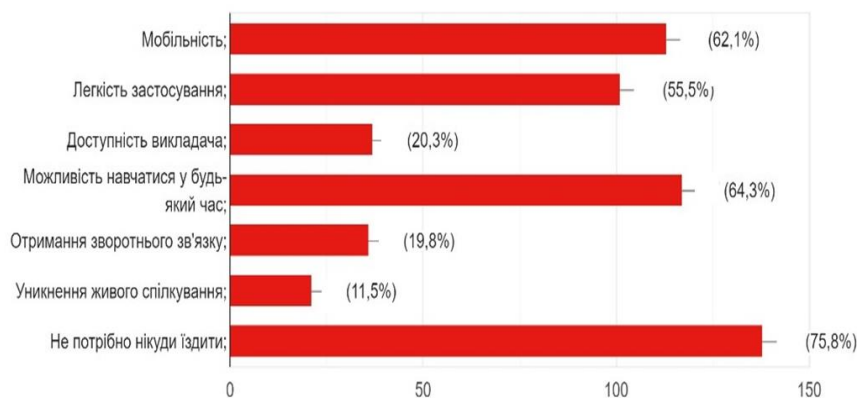

Рисунок 2. Результати опитування

На запитання «Які недоліки містить дистанційне навчання? 71, % відповіли: «Відсутність живого спілкування; 44 % відповіли, що «Відсутність мотивації; 22% – «Відсутність готовності викладачів до застосування ІКТ технологій у професійній діяльності» (рис. 3).

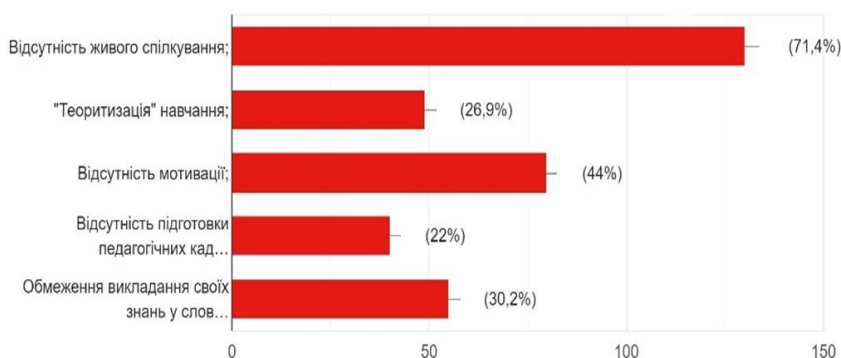

Рисунок 3. Результати опитування

На запитання «Що для вас стало досягненням під час дистанційного навчання?» 45% відповіли, що здобули досвід користування різними ресурсами; 61% респондентів дали

відповідь, що здобули розвиток самостійності та відповідальності; і 11% вказали, що ніякого досвіду не здобули (рис. 4).

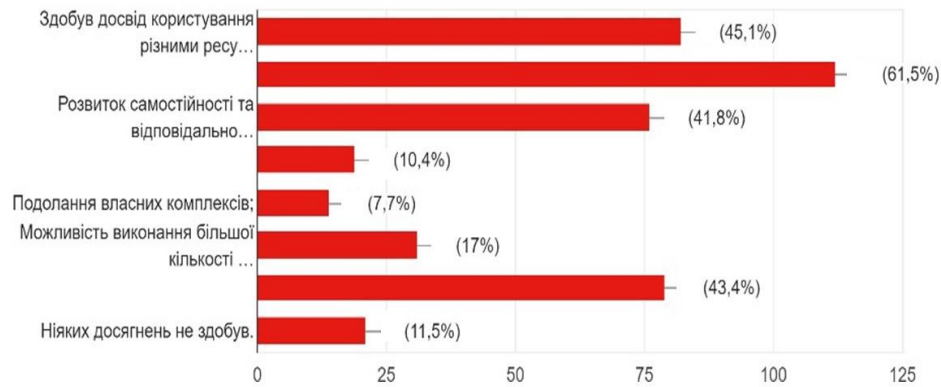

Рисунок 4. Результати опитування

Стосовно рівня мотивації до дистанційного навчання результати зображено на рисунку 5.

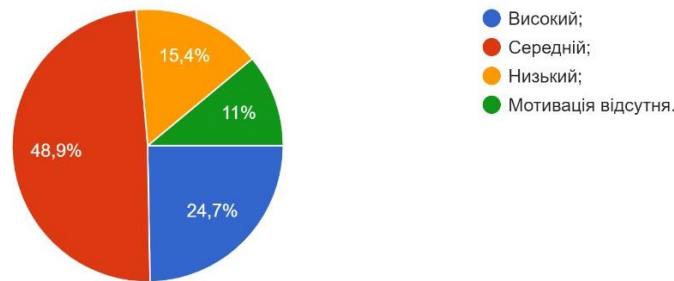

Рисунок 5. Результати опитування

На рисунку 6 зображені результати відповіді на запитання «Яка, на вашу думку, ефективність дистанційного навчання?»

Спираючись на результати дослідження, ми виокремимо найефективніші, на нашу думку, засоби ІКТ у викладанні німецької мови для підвищення ефективності дистанційного навчання.

Відеоконференції – це одна з найцікавіших технологій, яка використовується для представлення досліджень великій частині аудиторії. «Коли ми рухаємось у нове століття, прогрес у технологічних комунікаційних системах надає більш складні освітні можливості для доставки вмісту через відеоконференції – це засіб зв'язку, який використовується для лекцій, навчальних посібників, семінарів, огляду проекту, віддаленого відвідування сайту тощо для охоплення ширшої аудиторії» (Нюмен, 2002).

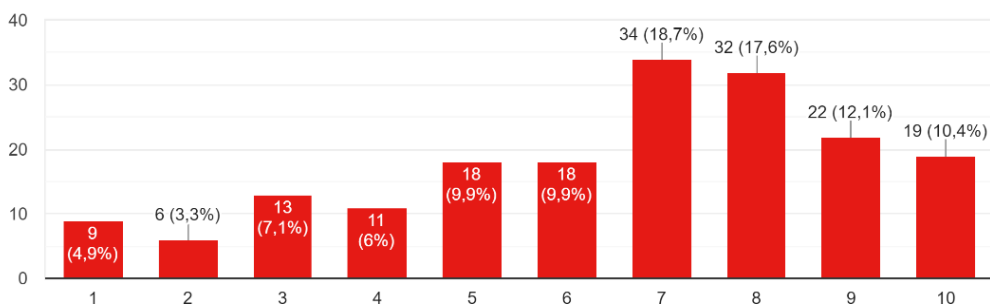

Рисунок 6. Результати опитування

Таким чином, відеоконференції полегшили викладачеві передачу даних і знань більшій кількості студентів, оскільки вони забезпечують особливе навчальне середовище, де навчання поєднується з розвагами. У цій атмосфері викладач відіграє роль фасилітатора, отже, він може підвищити ставлення та мотивацію здобувачів.

ПЕДАГОГІКА

Комп'ютерне вивчення мови «CALL» пропонує широкий спектр програм ІКТ, які значно підвищують мотивацію здобувачів. CALL охоплює питання дизайну матеріалів, технологій, педагогічних теорій і методів навчання. Матеріали для CALL можуть включати ті, які спеціально створені для вивчення мови, і ті, які адаптують існуючі комп'ютерні матеріали, відео та інші матеріали.

Види діяльності CALL: вікторини з кількома варіантами відповідей і правда/неправда; вправа на заповнення прогалін/закриття; узгодження; перевпорядкування/послідовність; кросворди; ігри; моделювання; написання та обробка тексту; узгодження; веб-квести/пошук; веб-публікація; онлайн спілкування (синхронне та асинхронне) і т.ін.

YouTube є чудовим інструментом для вивчення мов. Кількість контенту на YouTube вражає. Використання власного відеопояснення граматичного матеріалу або ж відео відомих блогерів-лінгвістів дозволить викладачеві в межах дистанційного навчання пояснити матеріал здобувачам, що значно підвищує ефективність вивчення мови; здобувачі ж зможуть будь-коли повторювати матеріал, переглядати і аналізувати завдання, повторювати правила вживання граматичних конструкцій на своїх мобільних пристроях. Із метою навчання іноземної мови можна використовувати youtube.com для перегляду подкастів з обраної тематики, при цьому немає потреби завантажувати власні відеоролики, необхідно лише скористатися рядком пошуку і зазначити певну тему.

Мультимедійні презентації. Одним із результативних засобів вивчення німецької мови вважаємо мультимедійні презентації, використання яких забезпечує реалізацію навчального принципу візуалізації. Основною програмою розроблення мультимедійних презентацій є програма PowerPoint, що належить до базового пакету програм Microsoft Office і надає можливість створювати слайди з ефектами анімації окремих елементів (картинок, малюнків, текстів, фотографій), звуковим супроводом, демонстрацією відеоматеріалів, зображенням графіків і діаграм, використанням гіперпосилань тощо. Варто зазначити, що мультимедійні презентації викладач може застосовувати як для навчання в аудиторії, так і з метою організації навчання в дистанційному форматі, а також – для самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Метод проєктів. При подачі матеріалу метод проєктів є однією з найактуальніших сучасних технологій. За допомогою цього методу здобувачі вищої освіти досягають найвищого рівня володіння предметом, особливо німецькою мовою. Метод проєктів формує комунікативні навички, культуру спілкування, вміння, вчить точно і зрозуміло формулювати думки, толерантно ставитися до думки партнерів по спілкуванню, розвиває вміння добувати інформацію з різних джерел, обробляти її за допомогою сучасних комп'ютерних технологій і створює мовне середовище, яке сприяє виникненню природної потреби в спілкуванні іноземною мовою.

Організація навчання за методом проєктів також може забезпечити культурно-наукову спрямованість, краще розуміння культури України та німецькомовних країн, вміння передавати інформацію німецькою мовою, включення двох культур у діалог, передача знайомства з історією, природою та пам'ятками.

Разом з тим, для полегшення освоєння іноземної мови сьогодні є багато програм, сервісів, застосунків та навчальних відео. Серед найбільш відомих безкоштовних додатків ми рекомендуємо своїм студентам застосовувати:

- Learn German: Language Course от ATi Studios. Короткі уроки для швидкого засвоєння словникового запасу. При застосуванні даної платформи увага приділяється розмовним практикам.

- Babbel – Learn German. Платформа пропонує завдання для вивчення граматики різного спрямування: бізнес, культура, освіта, робота і т.ін.

- Der Die Das. Застосунок для вивчення артиклів, які є однією з найбільш складних частин лексики в німецькій мові. Разом з тим, програма містить словники для збереження глосарію.

- Duolingo – один з найбільш відомих додатків для смартфонів на Android та iOS. Розрахований, як на вивчення з нуля, так і покращення рівня знань. В додатку зібрано багато інтерактивних завдань, а навчання проходить в ігровому форматі;

- «Німецька мова з нуля» від gonliapps. Застосунок для початківців, у якому навчання проходить в ігровому форматі.

Дискусія. Інформація та комунікаційні технології є предметом обговорення багатьох вчених, викладачів, методистів. Дослідження ІКТ, мобільного навчання та змішаного навчання навчання проводили як іноземні, так і українські вчені. Зокрема, теорія і практика впровадження мобільних додатків в освітній процес зустрічаємо у дослідженнях Островської (2020), Хоклі

(2012), Паррі (2011); формування електронних інформаційних ресурсів навчальних дисциплін – у Hurzhii, & Lapinsky (2013), Hurzhii, Kartashova, & Lapinskyi (2013), Мельник та ін. (2019); проблема мотивації до автономного навчання розглядали Тимофєєва (2019); проблеми ІТ-готовності викладачів – у дослідженнях Рибалко, Черновол-Ткаченко та Горбачова (2019); проблеми розвитку проєктної взаємодії викладачів і студентів можемо бачити у працях Глазунова, Волошина та Корольчук (2020). Низку праць про функціонування навчальних онлайн-платформ зустрічаємо в Upadhyay (2018) (дослідник вивчає використання Twitter як мовного засобу); Chen, Seilhamer, Bennett, & Bauer (2015) (вони вивчають впровадження досвід мобільного навчання студентів); Mobo (2020) (дослідник вивчає навчання через електронні носії).

Проте говорити про вичерпність удосконалення дистанційного навчання зарано, оскільки тривають дискусії щодо ефективності, меж та доцільності застосування ІКТ та їх впровадження в освітній процес сучасного ЗВО.

Нині українські ЗВО реалізують проєкт відкритих освітніх ресурсів на базі ІКТ, яка доступна будь-якому користувачеві мережі Інтернет. Цей ресурс постійно поповнюється та адаптується до відповідної іноземної мови відповідно обраної спеціальності. Відкритий освітній ресурс, наданий Інститутом інформаційних технологій ЮНЕСКО (UNESCO ITE, 2019), який можна адаптувати до національних вимог. Завдяки доступності інформації технологія електронного навчання має значний гуманістичний потенціал – «поява цифрових освітніх ресурсів як складових інформатизації освіти передбачає доступ до знань, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей в студентів шляхом індивідуалізації навчання, інтенсифікації навчального процесу тощо» (Hurzhii, 2013). Гуманістична цінність «індивідуалізація навчання», а також сама дистанція полягає у вирівнюванні доступу до навчання для всіх, хто цього прагне.

За рахунок застосування ІКТ в навчальному процесі здобувач вищої освіти виступає як співавтор цього процесу, стає його активним суб'єктом. Оскільки мобільність надає безцінні можливості в будь-який час і в будь-якому місці. Використання Skype, Viber, Outlook Meet або Zoom у діалозі з іншими чи можливість надати інформацію про себе через Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn, – усе це надає необмежені можливості для спілкування зі студентами навіть інших країн.

Але постає важливе запитання: чи варто замінити традиційні форми навчання дистанційними? І чи можуть ІКТ повністю замінити важливість безпосереднього спілкування викладача та студента?

Вагомою проблемою є некомпетентність викладачів у сфері ІТ, і, як наслідок, прихований опір інноваціям, є чи не головною перешкодою у якісному функціонуванні дистанційного навчання. Тому «переорієнтація мислення сучасного викладача іноземної мови на усвідомлення принципово нових вимог до своєї педагогічної діяльності, зокрема, – готовність до використання ІКТ» (Hurzhii, 2013) набуває особливого значення.

Дистанційне навчання потребує оцінного мислення, формування так званого проєктного мислення, орієнтованого на поєднання власних інтересів, інтелекту з можливостями інформаційно-комунікаційних технологій, розуміння того, що впровадження нових технологій у навчання та технічний прогрес є швидкозмінними, а, відтак, цей процес потребує постійного підвищення рівня ІКТ-компетентності і, разом з тим, – постійного оновлення інструментарію для застосування його в навчальному процесі.

Сьогодні в Україні обсяг послуг на ІТ-ринку значно перевищує їх споживання освітою. На думку деяких вчених, ці відмінності дають надію підвищення якості ІТ-послуг та зниження вартості ресурсу. На думку інших, відмінності між попитом і пропозицією ІТ, перевищення пропозиції над попитом, незатребуваність послуг є свідченням недостатності розвитку освітніх технологій.

На тлі безсумнівних переваг ІТ-технологій навчання назріває психологічна проблема – втрата сенсу навчання і перекладання когнітивних функцій на штучний інтелект або колективний розум краудсорсингу, в якому розчиняється статус освіти.

Вже сьогодні людина може не турбуватися про запам'ятовування лексичного матеріалу для перекладу, покладаючись на розумний пристрій. За словами Висоцької (2018) «Комп'ютеризація суспільства призвела до трансформації природи зберігання та передачі інформації, що, звичайно, призвело до ряду криз в освіті – від кризи читання і письма, проблеми з пам'яттю, розсіяність і зниження порогу сприйняття тексту навчального матеріалу для сучасних дітей, до системної кризи форм освіти на всіх рівнях...» (Висоцька, 2018).

ПЕДАГОГІКА

Висновки. Сьогодні здобувачі вищої освіти в усьому світі можуть вільно використовувати сучасні ІТ-технології для щоденного спілкування, творчості та обміну інформацією. Вже виросло перше покоління студентів, для яких володіння цифровими інструментами стало звичкою. Цифрові ресурси, багато з яких є спільними, доступні будь-коли та скрізь, де є Інтернет. Студенти очікують, що освіта буде так само автентичною, актуальною та інтерактивною. інформаційно-комунікаційних технологій є одним із головних чинників, що сприяють швидким змінам у нашому суспільстві. Це може змінити характер освіти та ролі студентів й викладача в навчальному процесі.

Корисність використання ІКТ при вивченні німецької мови, особливо у період дистанційного навчання, є беззаперечною. Традиційні методи та прийоми навчання мають низку переваг, проте, не сприяють розвитку й саморозвитку здобувачів вищої освіти в умовах сучасного інформаційного суспільства. Натомість, ІКТ підвищують ефективність навчально-виховного процесу; допомагають у пошуку нових, нетрадиційних форм і методів навчання; сприяють проведенню якісного моніторингу навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, а також – підвищенню інтересу до навчання та мотивації навчальної діяльності студентів, розвитку активності, самостійності та творчих навичок.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Висоцька, О.С. (2018). Педагогічні інновації в контексті викликів 21 століття. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції “Філософія, теорія та практика випереджаючої освіти для сталого розвитку” / 36. Охотник.

<https://uni.sport.edu.ua/sites/default/files/konferenciya/konferenciya.pdf>

Глазунова О. Г., Волошина Т. В., & Корольчук В. І. (2020). Гібридне хмарно орієнтоване навчальне середовище для проектної командної роботи майбутніх ІТ-фахівців. Інформаційні технології та засоби навчання, 77(3), 114-128. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/106>

Гуржій, А. М., & Лапінський, В. В. (2013). Електронні освітні ресурси як основа сучасного навчального середовища загальноосвітніх навчальних закладів. Journal of Information Technologies in Education, 15, 30-37. <http://ite.kspu.edu/2013/issue-15>

Островська, Г. О. (2020). Шкільне вивчення літератури на засадах змішаного навчання. Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції з філософсько-світоглядних, культурологічних контекстів неперервної освіти : <http://dano.dp.ua/attachments/article/392/>

Тимофєєва, О.Я. (2019). Підвищення мотивації до професійної комунікації англійською мовою у курсантів морських вищих навчальних закладів. Науковий вісник Ужгородського університету, серія “Педагогіка. Соціальна робота”, 1(42), 240-248. <https://ouci.dntb.gov.ua/uk/works/408xJppl/>

Chen, B., Seilhamer, R., Bennett, L., & Bauer, S. (2015). Students’ mobile learning practices in higher education: a multi-year study. EDUCAUSE Review July/August 2015. <https://er.educause.edu/articles/2015/6/students-mobile-learning-practices-in-higher-education-a-multiyear-study>

Hockly, N. (2012). Mobile learning. ELT Journal, 67(1), 80–84. <https://academic.oup.com/eltj/article-abstract/67/1/80/437283>

Mobo, F. D. (2020). Using learning management systems in an Internet of things (IOT) smartphone device amidst COVID-19 crisis. American Research Journal of Computer Science and Information Technology Volume, 4(1), 1–3. <https://www.arjonline.org/papers/arjcsit/v4-i1/2.pdf>

Newman, P. (2002). Exploring discussion lists: steps and directions. In the Proceedings of Joint Conference of Digital Libraries, Portland, Oregon. Available from [Accessed 20th of April, 2011]

Parry, D. (2011). Mobile perspectives on teaching: mobile literacy. EDUCAUSE Review, 46(2), 14–18. <https://er.educause.edu/-/media/files/article-downloads/erm1120.pdf>

Sheremet, M., Leniv, Z., Loboda, V., & Maksymchuk, B. (2019). The development level of smart information criterion for specialists’ readiness for inclusion implementation in education. Information Technologies and Learning Tools, 72, 273–285. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2561>

UNESCO IITE. (2019). UNESCO ICT Competency Framework for Teachers. UNESCO.org <https://iite.unesco.org/wp-content/uploads/2019/05/ICT-CFT-Version-3-Russian-1.pdf>

Upadhyay, S. (2018). A conceptual model incorporating Twitter as a Language Tool in ESL/EFL Learning. TESOL International Journal, 13(4). <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1244154.pdf>

REFERENCES

- Vysotska, O. Ye. (2018). Pedagogichni innovatsii v konteksti vyklykiv 21 stolittia [Pedagogical innovations in the context of the challenges of the 21st century]. Materialy III Vseukrayinskoï naukovo-praktychnoi konferentsii "Filosofiia, teoriia ta praktyka vyperedzhayuchoyi osvity dlya staloho rozvytku" [Proceedings of the All-Ukrainian Conference on the Philosophy, theory and Practice of Advanced Education for Sustainable Development]. Okhotnik. <https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/konferencya/konferenciya.pdf>
- Hlazunova, O. H., Voloshyna, T. V., & Korolchuk, V. I. (2020). Hibrydne khmarno oriietovane navchalne seredovysheche dlia proiektnoi komandnoi roboty maibutnikh IT-fakhivtsiv [Hybrid cloud-oriented learning environment for IT student project teamwork]. *Information Technologies and Learning Tools*, 77(3), 114–128. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/106>
- Hurzhi, A. M., & Lapinsky, V. V. (2013). Elektronni osviti resursy yak osnova suchasnoho navchalnoho seredovyshecha zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [Electronic educational resources as a basis for the modern learning environment of secondary schools]. *Journal of Information Technologies in Education*, 15, 30–37. <http://ite.kspu.edu/2013/issue-15>
- Ostrowska, H. O. (2020). Shkilne vyvchennia literatury na zasadakh zmishanoho navchannia [School learning the discipline of the literature based on mixed teaching]. Materialy II mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi z filosofsko-svitohlyadnykh, kulturolohichnykh kontekstiv neperervnoyi osvity [Proceedings of the 2d international scientifically-practical conference on Philosophical-and-Worldview, Culturological Contexts of the Continuing Education]. Okhotnik. <http://dano.dp.ua/attachments/article/392/>
- Timofeeva, O. Ya. (2019). Pidvyshchennia motyvatsii do profesiinoi komunikatsii anhliiskoiu movoiu u kursantiv morskykh vyshchykh navchalnykh zakladiv [Increasing the motivation for professional communication in English of cadets of maritime institutions]. *Naukovyy visnyk uzhhorodskoho universytetu, seriya "Pedagogika. Sotsialna robota"* [Scientific Herald of Uzhhorod University. Series: Pedagogy. Social Work], 1(42), 240–248. <https://ouci.dntb.gov.ua/en/works/408xJppl/>
- Chen, B., Seilhamer, R., Bennett, L., & Bauer, S. (2015). Students' mobile learning practices in higher education: a multi-year study. *EDUCAUSE Review* July/August 2015. <https://er.educause.edu/articles/2015/6/students-mobile-learning-practices-in-higher-education-a-multiyear-study>
- Hockly, N. (2012). Mobile learning. *ELT Journal*, 67(1), 80–84. <https://academic.oup.com/eltj/article-abstract/67/1/80/437283>
- Newman, P. (2002). Exploring discussion lists: steps and directions. In the Proceedings of Joint Conference of Digital Libraries, Portland, Oregon. Available from [Accessed 20th of April, 2011]
- Mobo, F. D. (2020). Using learning management systems in an Internet of things (IOT) smartphone device amidst COVID-19 crisis. *American Research Journal of Computer Science and Information Technology* Volume, 4(1), 1–3. <https://www.arjonline.org/papers/arjcsit/v4-i1/2.pdf>
- Parry, D. (2011). Mobile perspectives on teaching: mobile literacy. *EDUCAUSE Review*, 46(2), 14–18. <https://er.educause.edu/-/media/files/article-downloads/erm1120.pdf>
- Sheremet, M., Leniv, Z., Loboda, V., & Maksymchuk, B. (2019). The development level of smart information criterion for specialists' readiness for inclusion implementation in education. *Information Technologies and Learning Tools*, 72, 273–285. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2561>
- Upadhyay, S. (2018). A conceptual model incorporating Twitter as a Language Tool in ESL/EFL Learning. *TESOL International Journal*, 13(4). <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1244154.pdf>
- UNESCO IITE. (2019). UNESCO ICT Competency Framework for Teachers. UNESCO.org <https://iite.unesco.org/wp-content/uploads/2019/05/ICT-CFT-Version-3-Russian-1.pdf>

S. Vylinskyi

APPLICATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN TEACHING THE GERMAN LANGUAGE DURING DISTANCE EDUCATION

Abstract

The article is devoted to highlighting the theoretical and practical experience of using ICT in the process of learning German for students of higher education at the Educational and Scientific Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv, specialty 291 "International Relations, Public Communications and Regional Studies".

ПЕДАГОГІКА

The purpose of the article is to investigate the role of modern information and communication technologies in the study of the German language by students of higher education major 291 "International relations, public communications and regional studies" of the Bachelor's degree during distance learning and to analyze the main forms of work organization using information and communication technologies .

The focus is on practical means of using ICT in higher education German classes, such as video conferencing, audio recordings, social networks, multimedia presentations, computer programs, e-references, online dictionaries, virtual learning environments, blogs, online platforms for learning foreign languages, etc. The specifics of the selected online platforms for learning the German language, which allow for high-quality training of students of higher education institutions in the conditions of mixed and distance learning, are characterized. Attention is focused on the approach to continuous education, which provides an opportunity to develop the skills of self-education and research-research activities of higher education seekers and contributes to an effective educational process.

It is proven that ICT increases the effectiveness of the educational process; help in finding new, non-traditional forms and methods of learning; contribute to high-quality monitoring of educational activities of students of higher education, as well as increasing interest in learning and motivation of students' educational activities, development of activity, independence and creative skills.

Key words: *distance learning; e-learning; information and communication technologies (ICT); Internet; multimedia resources; educational platforms; German language; social networks.*

DOI

УДК 378.147+370.113

Є. Іванов

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ ТЛУМАЧЕННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Резюме

Одним з важливих завдань вищої освіти сьогодні є підготовка компетентних і конкурентоспроможних фахівців, які вміють ефективно вирішувати складні завдання, проявляти гнучкість та нестандартне мислення, адаптуватися до швидких змін у сучасному середовищі. На шляху інтеграції України в європейські економічні, політичні та культурно-освітні структури, суспільство потребує фахівців, які не лише мають високу професійну компетентність, але й володіють достатнім рівнем іношомовної комунікативної компетентності. На сучасному етапі, така компетентність особистості стає провідною метою вивчення іноземної мови студентами закладів вищої освіти різних напрямів підготовки, а використання іноземної мови як засобу міжкультурного спілкування і збагачення досвіду фахової підготовки – кінцевим результатом. **Мета** дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні структури і змісту іношомовної комунікативної компетентності як основи комунікативної культури. У процесі дослідження використано низку загальнонаукових **методів**: аналіз (компаративний аналіз, контент-аналіз), синтез, класифікація, порівняння тощо. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури як **результат** було виявлено сутнісні ознаки та взаємозв'язки між професійною та іношомовною комунікативною компетентністю майбутнього фахівця, проведено контент-аналіз понять «компетентність», «компетенція», «компетентнісний підхід» тощо, систематизовано та класифіковано ці поняття. З'ясовано, що більшість науковців у царині методики навчання іноземних мов погоджуються в тому, що іношомовна компетентність – це здатність людини безпосередньо спілкуватися іноземною мовою у відповідних мовленнєвих ситуаціях з урахуванням мовних, мовленнєвих та стилістичних норм і правил комунікативної поведінки. Такий вид компетентності розглядається як готовність майбутнього фахівця до іношомовного спілкування. Тим не менш, виявлено певні неточності в перекладі іношомовних термінів, що в результаті призвели до ряду суперечок та невідповідностей. Загальноприйнятої системи класифікації комплексу іношомовних компетенцій не спостерігається у зв'язку з тим, що дослідники мають неузгодженість у дефініціях понять «іношомовна компетентність», «іношомовна комунікативна компетентність», «комунікативна компетентність» тощо. Як **висновок** ми припускаємо, що визначення іношомовної комунікативної компетентності остаточно не сформовано і потребує більш детального дослідження.